

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA

Direcția generală juridică

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

03 octombrie 2013

27-8 nr. 454

AVIZ

la proiectul de lege pentru declararea nulă a actelor privind emisiunea suplimentară închisă a acțiunilor S.A. „Banca de Economii” (nr.381 din 25.09.2013)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege nominalizat, prin prisma prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului și a prevederilor Legii privind actele legislative nr.780-XV din 27.12.2001 și, reieșind din analiza efectuată relatăm următoarele.

1. Proiectul de lege este înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați în Parlament, fapt ce corespunde prevederilor art.73 din Constituție și prevederilor art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Proiectul de lege are ca obiect de reglementare declararea nulă a: procesului verbal nr.34 din 11.07.2013 al Comisiei pentru desfășurarea concursurilor comerciale și investiționale de privatizare a proprietății publice; acordului Agenției Proprietății Publice de pe lângă Ministerul Economiei din 17.07.2013; avizului Băncii Naționale a Moldovei; hotărârii adunării generale extraordinare a acționarilor S.A. „Banca de Economii” din 02.08.2013 privind majorarea capitalului social al băncii; dării de seamă privind rezultatele emisiunii suplimentare de acțiuni ale S.A. „Banca de Economii”; hotărârii Comisiei Naționale a Pieții Financiare nr.42/1 din 04.09.2013 cu privire la înregistrări în Registrul de stat al valorilor mobiliare.

Potrivit explicațiilor expuse în Nota informativă, proiectul de lege a fost elaborat în scopul anulării tuturor actelor care au stat la baza privatizării pachetului de acțiuni al statului în S.A. „Banca de Economii”, prin micșorarea acestuia de la 56,13% până la 33,33%, în rezultatul unei emisiuni suplimentare închise de acțiuni prin votul pozitiv al reprezentantului statului în persoana viceministrului finanțelor, domnul Victor Barbăneagră.

3. În rezultatul examinării proiectului de lege, ținem să menționăm că Nota informativă nu conține o justificare rațională, precum și argumentări suficiente, necesare pentru adoptarea acestuia, motiv, care denotă încălcarea procedurii legislative, stabilite la art.47 alin.(6) din Regulamentul Parlamentului și art.20 lit.d) din Legea nr.780/2001. Concomitent cu elaborarea proiectului de act legislativ, grupul de lucru trebuie să întocmească o notă informativă, care include principalele prevederi, locul actului în sistemul legislației, evidențierea elementelor noi, efectul social, economic și de altă natură al realizării lui, etc.

La fel, proiectul de act legislativ trebuie să conțină și dosarul de însoțire a variantei lui finale, întocmit de către membrii grupului de lucru, conform art.23 din Legea nr.780/2001, în mod special, copiile actelor care au stat la baza privatizării pachetului de acțiuni, menționate în textul proiectului de lege.

Un alt aspect important care merită a fi evidențiat, îl constituie faptul că proiectul de lege nu corespunde principiilor de bază ale legiferării și nici nu întrunește condițiile generale obligatorii ale actului legislativ, stabilite la art.4 și art.5 din Legea nr.780/2001.

4. În art.72 din Constituție și art.9 din Legea nr.780/2001 este prevăzut expres că legi organice sunt actele legislative care reprezintă o dezvoltare a normelor constituționale și pot interveni numai în domeniile expres prevăzute de Constituție sau în alte domenii deosebit de importante pentru care Parlamentul consideră necesară adoptarea de legi organice. În conținutul articolelor nominalizate, la fel sunt prevăzute și domeniile care sunt reglementate prin lege organică.

În ceea ce privește categoriile de legi speciale, menționăm că art.6 alin.(3) din Legea nr.780/2001, prevede că actul legislativ special cuprinde norme juridice aplicabile în exclusivitate unor categorii de raporturi sociale sau subiecte strict determinate prin derogare de la regula generală.

Din contextul normelor prezentate mai sus, deducem că clauza de adoptare în redacția „Parlamentul adoptă prezenta lege organică specială”, nu este relevantă conținutului proiectului de lege. Scopul proiectului în cauză este de a declara nule o serie de acte care au fost semnate/aprobate de alte instituții/autorități, și nicidecum nu corespunde rigorilor stabilite la art.72 din Constituție și art.9 și art.6 alin.(3) din Legea nr.780/2001.

5. Referitor la conținutul propriu-zis al proiectului de lege, este important să subliniem că acesta nu corespunde prevederilor care stau la baza elaborării actelor legislative. Art.37 din Legea nr.780/2001, prevede că abrogarea este un procedeu tehnico-juridic de suprimare prin care sunt scoase din vigoare prevederile actului legislativ ce nu mai corespund echilibrului dintre cerințele sociale și reglementarea legală. Abrogarea intervine în următoarele cazuri: pentru a omite dispozițiile dintr-un act legislativ care au intrat în conflict cu dispozițiile unui alt act legislativ de aceeași forță juridică sau de o forță juridică superioară; pentru a evita eventualele paralelisme în legislație; pentru a înlătura discrepanțele și neclaritățile; pentru a degreva fondul juridic de norme desuete.

În corespundere cu norma stabilită la art.66 din Constituție, care prevede că în *atribuțiile Parlamentului întră adoptarea legilor, hotărârilor și moțiunilor*, constatăm că autoritatea legislativă este în drept să-și abroge doar actele legislative adoptate de către aceasta. Prin prisma argumentelor invocate, subliniem că nu intră în atribuțiile Parlamentului, declararea nulă a actelor care au fost semnate/aprobate de alte autorități sau instituții. Parlamentul, în calitate de autoritate legislativă a statului, manifestă interes în funcționalitatea corectă a legislației, pentru a asigura respectarea drepturilor și libertăților fiecărui cetățean, conform prevederilor constituționale.

6. Legea fundamentală, la art.6 stabilește că în Republica Moldova puterea legislativă, executivă și judecătorească sunt separate și colaborează în exercitarea prerogativelor ce le revin.

Astfel încât, nu ține de competența Parlamentului atribuțiile de înfăptuire a justiției, sugerăm autorilor de a se adresa instanțelor judecătorești care au sarcina de a înfăptui justiția, în scopul apărării și realizării drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor și ale asociațiilor acestora, ale întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor, conform prevederilor art.4 din Legea privind organizarea judecătorească nr.514-XIII din 06.07.1995.

Precizăm că, legislația în vigoare stabilește procedurile de examinare pe cale judiciară, în dependență de autoritatea emitentă și conținutul actului juridic. În acest sens, legislația civilă reglementează procedura de apărare judiciară a drepturilor civile. Potrivit art.10 din Codul civil, apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară. Metodele de apărare a drepturilor civile sunt stabilite la art.11 din Codul civil, unde este prevăzut că apărarea drepturilor civile se face prin recunoașterea nulității actului juridic și declararea nulității actului emis de o autoritate publică.

În continuare, menționăm că și art.1 alin.(2) din Legea contenciosului administrativ nr.739-XIV din 10.02.2000 prevede, că orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

7. Suplimentar observațiilor invocate urmează a fi reținut, că Comisia Națională a Pieței Financiare, este o autoritate publică autonomă, responsabilă față de Parlament, care reglementează și autorizează activitatea participanților la piața financiară nebanară, precum și supraveghează respectarea legislației de către ei. În acest scop, Comisia Națională este investită cu putere de decizie, de dispensă, de interdicție, de intervenție, de control și de sancționare disciplinară și administrativă, în limitele stabilite de legislație, conform prevederilor art.1 din Legea privind Comisia Națională a Pieței Financiare nr.192-XIV din 12.11.1998.

Astfel, modul de adoptare a deciziilor Comisiei Naționale este stabilit la Capitolul V, din Legea nr.192/1998. Potrivit prevederilor art.18 și art.21 din Legea

menționată, Comisia adoptă decizii la ședințele Consiliului de administrație, iar prin hotărâri, fondează și lichidează instituții, inclusiv reprezentanțe teritoriale, acordă, suspendă sau retrage licențe și autorizații, adoptă, modifică sau abrogă acte normative ce țin de reglementarea pieței financiare nebancare, aplică interdicții, aprobă regulamentul propriu, precum și realizează atribuțiile stabilite de prezenta lege și de alte acte legislative.

La fel, potrivit prevederilor art.1 din Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr.548-XIII din 21.07.1995, Banca Națională este o persoană juridică publică autonomă și este responsabilă față de Parlament. Respectiv, în atribuțiile acesteia se include licențierea, supravegherea și reglementarea activității instituțiilor financiare. Prin urmare, prerogativa de decizie asupra statutului actelor emise, aparține acestor instituții.

8. Totodată, este de relevat că pachetul de acțiuni, deținut de stat la S.A. „Banca de Economii”, se atribuie domeniului privat al proprietății statului. Potrivit prevederilor art.2 din Legea privind administrarea și deetizarea proprietății publice nr.121-XVI din 04.05.2007, în categoria bunurilor pasibile de privatizare se includ pachetele de acțiuni, considerate ca bunuri care se află în domeniul privat al proprietății publice.

În acest sens, statutul juridic al S.A. „Banca de Economii”, asigurarea apărării drepturilor și intereselor legale ale creditorilor și acționarilor, cade sub incidența Legii privind societățile pe acțiuni nr.1134-XIII din 02.04.1997.

În concluzie, constatăm că conceptul proiectului de lege este contrar prevederilor constituționale, prin nerespectarea art.6 privind separația și colaborarea puterilor, art.9 care reglementează principiile fundamentale privind proprietatea și art.72 cu privire la categoriile de legi. Luînd în considerație că pachetul de acțiuni deținut de stat la S.A. „Banca de Economii”, constituie proprietatea privată a acestuia, modalitatea de administrare este reglementată de Legea nr.1134/1997. Respectiv, pentru apărarea drepturilor încălcate, cum ar fi în cazul dat declararea nulă a actelor care au stat la baza privatizării pachetului de acțiuni al statului, există instanțele judecătorești la care persoanele prejudiciate se pot adresa.

Asupra oportunității adoptării proiectului de lege urmează să se pronunțe Parlamentul în ședința plenară.

**Șef Direcție
Ion Creangă**